УДК 619:616.24-002:615.2:636.2.053

ГЛУЩЕНКО В.В., студент 4 курсу
Науковий керівник – **ГОЛОВАХА В.І.,** д-р вет. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

ГЕМОПОЕЗ У ТЕЛЯТ ЗА КАТАРАЛЬНОЇ БРОНХОПНЕВМОНІЇ

Серед всіх патологій сільськогосподарських тварин особливо у телят, найбільш поширеними є хвороби дихальної системи, якими можуть уражатися телята 2–4 місячного віку. Поширеними хвороби дихальної системи є і у телят ННДЦ Білоцерківського НАУ. Ними хворіє 20–25 % тварин. Чільне місце серед пульмональної патології займає катаральна бронхопневмонія. Здебільшого захворювання проявляється у телят 3–4 місячного віку. Захворювання проявляється наступною клінічною картиною. Загальний стан телят пригнічений, у них спостерігається гіпертермія. Температура тіла була в межах 39,7–40,7 ^{0}С. Частота дихання 38–45 дих. рух./хв. У тварин проявляється глухий кашель. При перкусії – ділянка притуплення в середній частині грудної клітки. При аускультації сухі і вологі хрипи. Частота пульсу 120–136 уд/хв. При дослідженні передшлунків гіпотонія рубця, інколи атонія.

Кількість еритроцитів у хворих телят у середньому становила 7,8±0,15 Т/л. Поліцитемію виявили у 75 % хворих тварин, що свідчить про згущення крові внаслідок втрати рідини. Вміст гемоглобіну у хворих у середньому становив 106,2±8,72 г/л, тобто був у нормі. Однак, у частини телят (50 %) виявили олігохромемію, яка є свідченням зниження оксигенації тканин. Низьким у хворих телят був і індекс МСН (13,6±1,05 пг).

Виявили зміни і у біохімічному спектрі крові. Стосується це, насамперед, її білкового складу. Кількість загального білка в сироватці крові в середньому становила 56,1±4,83 г/л, тобто була нижчою за мінімальну норму (60 г/л). Гіпопротеїнемію встановили у 60 % хворих телят. Суттєві зміни виявили і у якісному складі білка. Вміст альбумінів у хворих у середньому становив 15,6±1,70 г/л (27,9 % від загального білка), що значно нижче мінімальної норми (38 %). Гіпоальбумінемію виявили в 100 % хворих. Отже, за катаральної бронхопневмонії знижується рівень низькодисперсних білків – альбумінів, що свідчить про порушення білоксинтезувальної функції гепатоцитів. На ураження печінки вказує і рівень у сироватці крові β-глобулінів. У середньому їх кількість становила 20,8±4,0г/л (37,2 % від загального білка), що значно більше, ніж у клінічно здорових. На ураження цитозольної і мітохондріальної структур гепатоцитів вказує і підвищена активність амінотрансфераз – АсАТ і АлАТ, яку виявили в усіх хворих. Вміст сечовини і креатиніну у хворих телят був у нормі – 3,95±0,42 ммоль/л і 82,0±3,35 мкмоль/л відповідно. Виявили зміни і в мінеральному обміні, зокрема макроелементному. Рівень кальцію у хворих телят був зменшений – 1,87±0,36 ммоль/л (мінімальна норма 2,5 ммоль/л). Вміст фосфору у сироватці крові становив 2,35±0,145 ммоль/л, тобто був на верхній межі норми (2,42 ммоль/л). Гіперфосфатемію виявили у 40 % хворих телят, що, очевидно, обумовлено підвищеною реабсорбцією фосфору в нирках. Рівень магнію був у нормі (0,83±0,03 мкмоль/л).

Таким чином, у телят, хворих на бронхопневмонію, окрім змін клінічного статусу, відбуваються порушення зі сторони гемопоезу. Отримані результати біохімічного дослідження крові вказують на порушення гепатобіліарної системи та мінерального обміну.

УДК 619:616.33-002:615.2:636.2.053

ШКРАБАЛЮК О.В., студент 4 курсу
Наукові керівники – **ГОЛОВАХА В.І.,** д-р вет. наук, **ГАРЬКАВИЙ В.О.,** канд. вет. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

ЛІКУВАЛЬНО-ПРОФІЛАКТИЧНІ ЗАХОДИ ЗА ШЛУНКОВО-КИШКОВИХ ЗАХВОРЮВАНЬ НОВОНАРОДЖЕНИХ ТЕЛЯТ У СТОВ «АГРАРІЙ» ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Проблема гастроентеральної патології у новонароджених телят є досить актуальною. За даними літератури (В.І. Шевченко, І.М. Карпуть та інші) захворюваність телят шлунково-кишкови-

ми хворобами може сягати 90–100 %, а загибель 30–45 % і більше. Не виключенням є господарство «Аграрій», в якому захворюваність новонароджених телят коливається в останні 4 роки від 67 до 83 %. Загибель становить від 10 до 22 %.

Причини гастроентеральної патології у телят: порушення годівлі сухостійних корів, режиму випоювання телят (досить часто перше випоювання відбувається через 5 і більше годин після народження; утримання новонароджених телят поряд із матерями; акушерська патологія (у 50–60 % корів проявляється гнійний ендометрит).

Захворювання у тварин проявляється на 2–3 день життя сильним профузним проносом. Загальний стан у перші години (6–8 год) – задовільний, телята жваві, грайливі, в них відмічається спрага, температура тіла 39,7–40,4 ^{0}С. Надалі тварини лягають і практично не підводяться. Носове дзеркало і кінцівки холодні на дотик, волосяний покрив тьмяний, скуйовджений. Такий стан спостерігається впродовж 10–12 годин. У подальшому у телят очні яблука западають в орбіти, яремні вени не пальпуються (тваринам досить складно, а нерідко і неможливо провести внутрішньовенну інфузію), шкіра нееластична (складка шкіри розправляється за 20 с і більше).

Враховуючи масову захворюваність і велику загибель телят в господарстві нами запропонована схема лікування телят, хворих на гастроентеральну патологію. Вона включає наступні лікарські препарати: бровасептол (2 таблетки 2 рази в день), зинаприм (внутрішньом'язово по 2,5 мл через 12 год) та орально розчин ципрофлокцину (2 мл розводять в 20–30 мл води). Лікування проводилося протягом 3 днів. Тваринам контрольної групи (внутрішньогосподарська схема) застосовували байтрил і флоцин. Термін лікування 5–7 днів. Лікувальну схему випробували на 200 телятах. Із них одужання на другий день наступало у 100 телят, на 3-й день – у 42; на 4-й – у 40 та на 5-й день у 16 телят. Лікування двох телят (1 % від захворівших) було не ефективне. У контрольній групі процес одужання був дещо інший. Із 150 телят, яких лікували за внутрішньогосподарською схемою, на 3 день одужало 50 телят; на 4–5 – 25, 6–7 – 25 телят і на 8–10 день 21 тварина. Інші 29 телят загинули на 8–11 дні лікування, навіть за інтенсивної терапії (розчини Рінгера, Рінгера-Локка, глюкози, бороглюконату, реосорбілакту).

Для профілактики шлунково-кишкової патології всім сухостійним коровам за 60 і 24–14 днів до отелення ін'єктували в дозі 2 мл вакцину Скоугард 4 КС (вакцина інактивована, комбінована проти рота-, коронавірусної інфекції, ешеріхіозу та клостридіозувеликої рогатої худоби). Було провакциновано 45 корів. Згідно спостережень гастроентеральна патологія проявилася у 28 тварин (67,7 % від вакцинованих). Втім, захворювання у телят перебігало в легкій формі і на 2–3 дні без лікування тварини одужали.

Таким чином, для лікування телят за гастроентеральної патології ефективною є схема з використання бровасептолу, зинаприму і ципро-флокцину. Для профілактики шлунково-кишкових розладів у телят позитивний ефект отримали від внутрішньом'язового введення (двічі з інтервалом 1,5 місяці) вакцини Скоугард 4 КС.

УДК 619:616.34-002:616.15-074:612.12:615.27/.33:636.2-053

КУШНІР А.М., студент 5 курсу
Науковий керівник – **ПІДДУБНЯК О.В.,** канд. вет. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

ПОШИРЕННЯ ТА КЛІНІКО-ГЕМАТОЛОГІЧНИЙ СТАТУС ТЕЛЯТ ЗА ГАСТРОЕНТЕРАЛЬНОЇ ПАТОЛОГІЇ СВК „ПЕТРОВІТ" ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Одним із найважливіших факторів, що впливають на поширення шлунково-кишкових захворювань новонароджених телят у господарстві СВК „Петровіт" Черкаської області, є порушення ветеринарно-санітарних та зоогігієнічних умов утримання великої рогатої худоби. Частіше хворіють телята (84,7 %) від нетелей та корів другої-третьої лактацій. Захворювання у 43,2 % телят відмічали на другий день, 41,8 – третій і в 15,0 % – на четвертий дні життя.